

Økonomer med fokus på miljø og samfunnsansvar

Evelin Lindner

Evelin Lindner mener at økologisk bærekraft og sosial utjevning krever økt fokus på menneskeverd, og kan bare gjennomføres dersom vi endrer tankesett fra oppsplitting, konkurranse og ydmykelse til integrasjon, samarbeid og ydmykhet. Lindner argumenterer for nødvendigheten av et dyptgripende paradigmeskift, ikke fra ett rigid paradigme til et annet, men i retning av økt diversitet. Dignity (verdighet) og humiliation (ydmykelse) står sentralt i Lindners arbeid.

Av Professor Ove Jakobsen, Senter for økologisk økonomi og etikk, Handelshøgskolen i Bodø

Evelin Lindner har utviklet interessante tanker og ideer omkring samfunnsutvikling og økonomi basert på universelle verdier som verdighet, gjensidig respekt, omsorg og medfølelse kombinert med ansvar for alt liv i naturen. For å virkeliggjøre målene har hun vært med på å etablere og utvikle globale nettverk av engasjerte forskere og praktikere. Formålet er å bidra til å øke bevisstheten om betydningen av samfunnsendringer som fremmer fred, likeverd, velferd og livskvalitet. Hun bruker betegnelsen 'planetary consciousness' for å understreke at det snakk om å utvikle en individoverskridende bevissthet. For å se utfordringene fra et helhetlig perspektiv er det nødvendig å etablere arenaer for dialog mellom mennesker som tør bryte med etablerte rutiner og forståelsesrammer. Basert på tverrfaglige studier og omfattende erfaringer fra ulike prosjekter har Lindner utviklet metoder som bidrar til å styrke den felles bevisstheten ved å;

- » Etablere og utvikle globale nettverk
- » Stimulere til flerfaglig forskning
- » Formidle kunnskapen gjennom utvikling av nye undervisningsprogrammer
- » Intervenere i prosesser på mikro, meso og makro nivå

Et sentralt prosjekt i dette programmet er etableringen av The World Dignity University. Dette universitetet som ikke er knyttet til et bestemt fysisk sted, består av et nettverk av samarbeidende mennesker, institusjoner og organisasjoner. Universitetet er dermed en prosess forankret i dialog og samarbeid. Ideen er at helheten skal gjenkjennes i delene samtidig som helheten rommer alle delene. Det grunnleggende prinsipp er 'enhet i mangfold'.

Human Dignity and Humiliation Studies (HDHS)

HDHS er basert på en flerfaglig tilnærming til sosiale og miljømessige utfordringer kombinert med nær kontakt med

praksis. Når akademikere og praktikere møtes i åpen dialog, gir det grunnlag for utvikling og bevisstgjøring av verdighet og respekt for både mennesker og natur. Ved å åpne for mangfold når det gjelder perspektiver, faglige tilnærminger og kulturell tilknytning, bidrar Lindner til å fremme kreativitet og grenseoverskridende løsninger. Hun hevder videre at det er nødvendig å stille nye spørsmål dersom en ønsker å finne frem til kreative løsninger som skal føre til en bedre verden. Hun advarer mot å bruke gamle løsninger på de nye utfordringene vi står overfor.

„I would describe my personal consciousness as a postindividual consciousness, a unity consciousness or a planetary consciousness.“

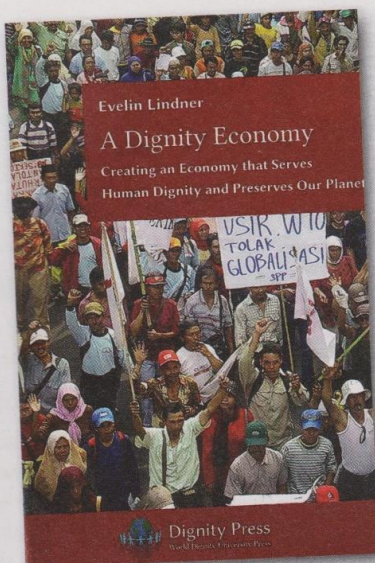
Evelin Lindner

I dagens globaliserte virkelighet er det nødvendig å finne frem til løsninger som legger grunnlag for 'enhet i mangfold'. Det vil si at fremtidens samfunn bør preges av mer samhold samtidig som det åpner for økt mangfold. Lindner påpeker at mangfold som bygger på en felles forståelse av mål bidrar til å skape fargerike og spennende samfunn. Hun advarer sterkt mot ytterpunktene; global

ensartethet og splittende mangfold. I denne sammenhengen viser hun til den franske filosofen Chartier som har hevdet at „Nothing is more dangerous than an idea, when you have only one idea“.

Forebygging versus terapi

Gjennom arbeidet som psykolog opplevde Lindner utfordringer som fikk henne til å føle et økende behov for å endre de systemene som fremmer ulike former for ydmykende praksis. Selv om det i mange tilfeller er nødvendig med symptomdempende terapi, er det langsiktige målet å utvikle samfunn som forebygger problemer knyttet til individuell og kollektiv ydmykelse. Den viktigste oppgaven innenfor HDHS har hele tiden vært å stimulere til langsiktige endringsprosesser som bidrar til at alle former for ydmykende praksis opphører. Hun hevder at årsakene til problemene er knyttet til mekaniske systemer mer enn til individuelle egenskaper.

Lokale versus globale løsninger

Inntil det blir opprettet en felles regjering for hele 'den globale landsbyen' er det nødvendig å opprettholde en balanse mellom lokale og globale interesser. Det viktigste er å markere at de enkelte borgere i den globale landsbyen opprettholder sin individualitet og verdighet og at de ikke tvinges inn i begrensede systemer basert på adskillelse og spesialisering. Holisme må institusjonaliseres i fremtidens politiske og økonomiske systemer som en erstatning for de splittende og udemokratiske systemene som gjelder i dag.

Lindner argumenterer for at lokale nettverk som er knyttet sammen gjennom en global forståelseshorisont gir det beste grunnlag for å utvikle medansvarlige mennesker. Resultatet er at lokale og nasjonale interesser ikke virker splittende på vårt felles ansvar som globale borgere, samtidig unngår vi global ensretting. Mangfoldet bidrar til at relasjonene ikke stivner i fastlåste systemer som på lengre sikt kan føre til konflikt og oppløsning. Et viktig krav til systemer basert på verdighet er at de bidrar til at mennesker respekterer og tar vare på hverandre og lever i overensstemmelse med økologiske prinsipper.

En ny solidaritetsøkonomi

Lindner er kritisk til den inhumane markedsøkonomien som i økende grad dominerer verden. Kommersialisering fører til at arbeidstakere og forbrukere blir ofre for en systematisk markedsmanipulasjon der de blir tingliggjort og fratatt deres iboende verdighet. I boken *A Dignity Economy*, kombinerer Lindner sine rike erfaringer med omfattende litteraturstudier og konkluderer med at fremtidens økonomi bør være innrettet for å stimulere til fredelige, rettferdige og bærekraftige samfunn lokalt, regionalt og globalt. Et viktig tiltak er utvikling av globale demokratiske institusjoner som har myndighet til å regulere verdensøkonomien. Hun påpeker (i likhet med Rudolf Steiner, Pengevirke nr. 4. 2013) at lokale og globale institusjoner bør være forankret i idealene fra den franske revolusjon; frihet, likhet og brorskap.

Biografi:

Evelin Lindner (1954) er født i Hameln, Tyskland. Hun har doktorgrader i psykologi (Universitetet i Oslo) og medisin (Universität Hamburg). I tillegg har hun studert filosofi ved Universität Hamburg. I de senere årene har hun forsket og praktisert innen problemområder knyttet til globalisering, internasjonale relasjoner og konfliktløsning. Lindner har levd, studert og forsket i Asia, Afrika, Midtøsten, USA og flere europeiske land, bl.a. i områder preget av borgerkrig og konflikt.

Hun har vært med å etablere forskningsnettverket *Human Dignity and Humiliation Studies* og tidsskriftet *Journal of Human Dignity and Humiliation Studies*. Evelin Lindner har forenet menneskelig verdighet og miljøansvar i *Dignity Economy*, som er et bidrag i arbeidet med å skape en bedre verden.

Hun påpeker betydningen av å etablere arenaer for konstruktiv dialog som gir impulser til hvordan vi kan utvikle en økonomi basert på likestilling og verdighet. Målet er å skape samfunn med høy livskvalitet forankret i en økonomi som motvirker grådighet og som sikrer en bærekraftig fremtid for alle. Lindner påpeker at økonomiens forventning om at vi skal opptre endimensjonalt nyttemaksimerende ikke stemmer overens med vår opplevelse av å være komplekse individer med mange ulike motiver, følelser og verdier. I denne sammenhengen siterer hun Desmond Tutus kjente utsagn; „I am because you are: I am human because I belong, I participate, I share“.

Avslutning

Gjennom HDHS-samarbeidet har Evelin Lindner bidratt til at oppmerksomheten rettes mot de negative konsekvensene av økende fremmedgjøring og et akselererende overforbruk av planetens ressurser. Hun forklarer den negative utviklingen ved å vise til den uimotståelige dragingen vi har mot irrasjonell atferd. Vi forbruker klodens ressurser i et tempo som skaper alvorlig ubalanse i økosystemene samtidig som den globaliserte markedsøkonomien bidrar til skjevfordeling av velstand innenfor og mellom ulike nasjoner. Tendensen forsterkes av myter (for eksempel 'markedet vet best') som fremmer flokkmentalitet og uansvarlighet.

Litteratur:

- » Lindner, Evelin (2009) *Emotion and Conflict: How Human Rights Can Dignify Emotion and Help Us Wage Good Conflict*, Greenwood Publishing Group.
- » Lindner Evelin G. (2011) *A Dignity Economy*, Dignity Press